

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 107, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Halottak ... éltető hősök!

Írta: *Staub Ádám* gimn. hittanár.

A világ dübörgő életében, sokszor szinte egyensúlyát veszített zakatolásában az óriási ellentétek összecsapása hozza meg a tisztulást, az enyészést, a halál feletti örök győzelmet.

A november két szembenálló világ harcosainak az ellentétek százait sorakoztatja fel Mindenszentek hervadhatatlan koszorui és egyszerű sírok hamar hervadó virágai, sárgulón hulló levelek és új életet ígérő elvetett magvak, pusztuló korhadás és siető betakarítás, fenyegetően süvítő őszi szél és a költő ihletett dala mind az enyészést ellen vívott harc csodaváró emberi akarásai.

S most érzem lelkemben a nemes magyar dac kiáltó szavát, mely belesüvit a mindenáron téli álmodat varázsoló alattomos novemberi harcos fülébe: Nem félünk az ellentétektől, drága ereklyeként hordjuk szívünkben a közel-múlt történelem novemberi napjainak eseményeit. A trianoni bilincsek első láncszemét novemberben törtük szét, ugyanakkor indultak meg honvédeink ... s most akarva, nem akarva a katalaunumi csata legendája jut eszembe, a harc után az elesett hősök szellemei tovább küzdöttek ... az élőkért!

Levelet kézbesít a posta. Egy pillanatra megáll minden bélyeggyűjtő. Sötét gyászkeletben sugárzó szemű fiatal hős! Felette jelképesen egy kemény magyar nem! Nem halt meg! S ezt szeretném belelopní minden fájo magyar szívébe, melybe belegázolt a kíméletlen őszi kaszás. Lásna meg a magasan vonuló hadak útját, a száguldó huszárokat, a magasratörő jövő magyar nemzedéket! Szárnyaszegett csak a gép lehet, csak a test zuhanhat a mélységbe, a lélek, a hős él és éltet!

Még egy ellentét! Nem gyujthatok gyertyát! De to-

vább dacolok! Legalább nem fujja el gőgös, részvétlen fűtűrészséssel a novemberi szellő, szívemben gyujtom meg a szeretet soha ki nem alvó mécsesét! Ez méltóbb a hősökhöz! A szeretet mécsese soha ki nem alszik!

Szentek, hősök ... kik is vagytok Ti nekem? Ti vagytok a jó Isten minden gondtól megszabadított földbeásott drágakincsei! Ti vagytok az Üdvözítő elveszett bárányai, kik most kiszabadítva a farkas karmai közül, ott éltek a jó Pásztor táborában! Ti vagytok az Úr elgurult garasai, kiket megkeres az új nemzedék, hogy e drága va-

gyonból reményt merítsen az élethez!

Magambá szállok ... fenn akarom tartani a Veletek való kapcsolatot ... s érzem, hogy az élőkét és holtakat elválasztó óriás falon: a halálon nem tekint át más, csak a hit szeme nem hallatszik át más, csak a szeretet imája ... (Gálos) XV. Benedek, a békepápa, minden pappal egy misét a háború hőseiért mond. Megteszem szívesen.

De gondolkodom az élő hősökre is ... a kardfogó kezektől akkor lesznek munkás kezek, ha kettőjük között közvetítenek az imádságos kezek!

A mohácsi kisebb gimnázium története.

1719. évi június hó 18. án Nasicán megtartott ferences rendtartományi gyűlésen a filozófiai és teológiai tanárok kinevezésével egyidejűleg kinevezték az egyes zárdákban lakó diákok tanítóit is. Mohácsra *P. Jovity Jakab* került. U. i. a Ferencesek a humanisztikai oktatáson felül bent a zárdában grammatikai tantárgyakat is tanítottak ama ifjak részére, akik elsősorban papi pályára készültek. A mohácsi zárdának is megvolt a maga házi kis kollégiuma, ahol a belső és könnyebb szolgálat elvégzése mellett a filozófiai lektorok iratásával az olvasás és betűvetés tudományán kívül, a latin nyelv elsajátítása révén görög, római klasszikusokkal, földrajz, számtan mértan s a történelemmel ismerkedtek meg a bentlakók s igen szép eredménnyel működtek. —

E magánuton való iskoláztatás sikeres eredménye vetette fel azt a gondolatot, hogy jó volna Mohácsra egyenlőre kisebb gimnáziumot megnyitni. A szükséges adottságok is megvoltak hozzá. Volt a városnak nagy-lelkű áldozatkész jötevője a pécsi püspök személyében, volt elég tanulni vágyó ifjusága, itt voltak a ferencesek, kiknek elegendő tanáraik is voltak.

1799-ben *Eszterházy Pál* pécsi püspök Mohács várossal egyetemben elhatározta, hogy bevezetik a városban a gimnáziumot s e célra a püspök kijelölte a mostani belvárosi plébánia területének déli sarkán álló emeletes uradalmi épületet (jelenleg a bel-

városi elemi iskola), azonban *Eszterházy Pál* bekövetkezett halálával a gimnáziumügye egy időre lekerült a napirendről.

1812-ben vetődött fel ismét az eszme, amikor a szülők és nevelők kérésére a ferences teológiai tanárok komolyan foglalkozni kezdtek árvaifjak és más ifjak vallásérkölcsei nevelésével és oktatásával. E magán gimnázium-szerű iskola iránt u. i. mindig nagyobb és nagyobb lett az érdeklődés, úgyannyira, hogy a mohácsiak, a már már feledésre itélt gimnázium ügyük megvalósítására komoly lépésre határozták el magukat.

1813-ban *Bedöcs János* jegyző és *Dávidovics Antal* vezetésével küldöttség ment Budára, hogy az ország nádorától kérjék a gimnázium megnyitásához szükséges királyi engedély kieszköltését. A nádor előterjesztésükre azt a választ adta: Ófelsége szívesen engedélyezi a gimnázium megalapítását, ha annak vezetését és irányítását az ottani szerzetesekre bízzák. A küldöttség az alkalmat megragadva rögtön leutazott Vukovára s az ott székelő ferences provicionális elé terjesztették a kérelmet. — A provicionális magáévá tette a kérelmet, — csupán türelmet kért, hogy módjában legyen tanárokról gondoskodni. 1816-ban, amikor *P. Balatovich János* rendtartományi főnök Mohácsra járt a város elöljárósága küldöttségileg tiszteltelt és ismételtlen előadta kérelmét s ennek eredményeképp a város szerződést

kötött a ferencesekkel a gimnázium épületére vonatkozóan, miután a rendtartományi főnök a zárdához közel szerette volna a gimnáziumot s addig is a zárdá lakószobáiban biztosítottak helyet a növendékeknek. 1817. január hó 25-én megjött a királyi jóváhagyás és az ünnepélyes megnyitás 1817. november hó 4-én ment végbe, amikor is *P. Pendl János dr* igazgató mondotta a zárdateplomban az ünnepélyes szentmisét *Veni-Sanctus*-val. A szentmisén a diákokon kívül résztvettek a szülők és a város társadalmának színe-java. Morszárgyuk is eldőrdültek. Szentmise után a diákok tantermeikbe vonultak, ahol az igazgató az iskolai szabályzatok ismertetése után a tanulókhöz és az egybegyűlt közönséghez honi nyelven lelkes beszédet intézett.

A zárdában két évig maradt a gimnázium, utána átköltözött a saját épületébe a mostani belvárosi iskolába. A latin nyelven megjelenő egyik pozsonyi újság 1818. évi október hó 22-iki száma így ír róla. „A gimnázium alkalmosságát és hasznosságát eléggé dicséri tanulóinak növekvő száma. Az első évben a négy osztályban 63, a mostani második évben 112 s erős remény, hogy a létszám még emelkedik fog. (A harmadik évben már 133 volt a létszám) És a kiváltságos város közölete Ófelsége királynak legmagasabb tetszésére nemcsak az intézet szükséges felszereléséről gondoskodott, hanem az odasiető szegény diákokat szép anyagi támogatásban is részesíti.“

1819. januárjában a dunaszekcsői Bésán család művésziesen kihimezett nepomuki Szt. Jánost a gimnázium pártfogóját ábrázoló zaszlót adományoz, amelynek felszentelése 1819. április 3-án történik meg.

A gimnázium tanulóinak egyre növekvő száma 1824-ben arra indította a város vezetőségét, hogy a régi iskola épületét kibővítsék egy egészen új emeletes szárnyak felépítésével. A budapesti magyar nyelvű lapok az építkezésről nagy cikkekben emlékeztek meg, s többek között így írtak: Az emberi lélek két fő jóval bír: tudománnyal és erkölccsel. A tudomány bölcs Xenophonnak állításaként kutfeje minden egyéb javaknak, az erkölcs minden valódi dicséretének eredete, Tullius szerint. Ily tökéletes és fő jóknak mélyebb gyökerezésére, tágasabb gyarapítására, tántoríthatatlan fentartására Mohács privilégiált város azon

kisebb királyi iskolának, melyről már 1817-től fogva hathatósan tulajdon vagyonából gondoskodik, két emeletű épületéhez még más hasonló épületet tenni szándékozott a végre, hogy idővel, amidőn a Felsőleges engedelmével fog érkezni, az ötödik és hatodik királyi Deák iskolák is abba beférnének... Boldogok azon gyermekek, kiknek ily messzire gondoskodó atyák, a mindenkiben imáandó Gondviseléstől adtak.

Scitovszky János pécsi püspök a püspökpala és püspöktemplom között egészen új gimnáziumot akart építeni 1841-ben, azonban e nemes ajánlatot a város „a legridegebben és tiltakozva visszautasította, mivelhogy semmiképpen nem akarta a gimnáziumot a város központjából e külvárosba áttenni.” A püspök először méltatlankodva fogadta a meglepő hírt, később aztán belenyugodott áldozatkészségének ily merev visszautasításába. (Kétségtelenül ez volt a legtragikusabb lépése a városnak, de úgy látszik akkor is megvoltak már az iskola ellenségei s ezekből hiányzott a bölcs előrelátás és nagyvonalúság. A Szerk.)

32 éven át állott fenn a mohácsi kisebb királyi gimnázium, vagy ahogy akkor magyarosan nevezték — Nyelvészeti Iskola — és ezen idő alatt hat igazgatója és 32 tanára volt. Az igazgatók és tanárok értékes pedagógiai munkájára jellemző, hogy Csevapovics György a „Sinoptics Memorialis Catalogus” című történeti munkájában a tudományokban kitűnt kapisztránusok közli megemlíti a Mohács-on is működött P. Schrödt Placidót, P. Mayerik Jenőt, P. Horváth Tamást, P. Révész Ferencet.

Apróságok a gimnázium életéből. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása Veni Sanctus! november első hetében halottak napja után volt. Az iskolaév Te Deumja szeptember hó első hetében. Csak az 1830-as évek után kezdődtek, illetve zárultak egy hónappal előbb az előadások. Az érdemjegyeket tartalmazó nyomatott „Erdemsort” Te Deum után nagy vigadószó és muzikaszó mellett osztották ki a tanulóknak, hogy a tanulási kedvüket a következő iskola évre el ne veszítsék. „Erdemjegyet csak hármat kapott minden tanuló: Hittan, magaviselet és a többi tantárgyakból együttesen, később az 1840-es évektől kezdődően még a magyar nyelvből. A tanítás nyelve és minden hivatalos könyv vezetése, tantestületi ülések lefolytatása latin nyelven történt, kivéve a hittant, amit az első három osztályban magyarul tanultak. A latin nyelvű tantárgyakat azonban a tanárok magyar nyelven is elmagyarázták. 1844-től kezdve, mindent magyarul tanultak és tanítottak. Naplókat, jegyzőkönyveket, a gimnázium történetét magyar nyelven írják. Városi, tanügyi hatóságokkal magyar nyelvünkön folyik a levelezés. Az oktatás gerincét a hit- és erkölcs tan képezte. A növendékek a ma is szokásos és előírásos vallás-gyakorlatokon kívül hétköznapiakon — a téli időt kivéve — kötelezően vettek részt a fél-

nyolcas szentmisén a belvárosi templomban. Havonta legalább egyszer járultak a növendékek a szentgyónáshoz és szentáldozáshoz.

A tanítás ideje délelőtt 10—12 délután 2—4 óráig volt. A sport a szünnapi sétákból és kálvária hegyén üzött labda játékból állott. A vidéki tehetősebb diákok privát családoknál szállás és kosztért 10 hónapra 350 forintot is fizettek. Legalacsonyabb díj 70 forint volt. Az iskolai fegyelem biztosításának eszközei a szeretetteljes figyelmeztetés, nyilvános megkorholás, igazgató elé való vezetés, az iskola padlóján ülés, s térdepeltetés volt. — Az akkori iskolai törvények megengedte a vesszőzést mellőzték. Nagyobb fegyelemszegés és bűncselekmény esetében az összes honi és birodalmi iskolai intézetekből való végleges kizárás volt a méltó büntetés. A tanulók 40—50% volt mohácsi, a többi a környékről való volt.

P. Nagy Pál az intézet utolsó igazgatója a győri kir. Főigazgatóhoz 1849. október hónapjában felterjesztett „külön körülményes kísérő” jelentésében e szavakkal adja elő a gimnázium bezárásának indítókát: 1847/48-ban még 58 a tanulók száma. 1848/49-ik iskolai évben csak 38. Apadás 20. Oka ennek a csökkenésnek a mostani zavarodott állapot az országnak, a népgondatlansága, ki a tudományokra sokat nem tart, de legfőképpen az elemi tanítók, kiknek kötelessége volna a gyermekeket a felsőbb iskolákban járásra bízni, de csak nem bízották, sőt, ha hitel adhatik, a II. osztályú elemi tanító le is beszél és a latin iskolák haszontalanságait nyilvánítja.

A gimnázium így 1849-ben végleg megszűnt. 1929-ben, tehát 80 évre történt még egy kísérlet a ferences gimnázium felállítására, amikor is **Vinkovics Viktor** tartományi főnök megjelent Mohács-on, hogy a várossal a gimnázium megnyitására lehetőségeiről és módoszatairól beható tárgyalásokat folytasson, de a város részéről nem teljesíthető feltételek miatt a tervezett ferences gimnáziumot Esztergomba állították fel.

De a helybeli gimnázium életre hívását a város és annak közönsége nem vette le a napirendről, addig sürgették míg néhai **d. Margitay Lajos** polgármestere alatt 1935. őszén közírási jeleggel világi tanárok vezetésével az első és ötödik osztállyal meg nem nyitották a város tulajdonát képező püspöki palotában megfelelő renoválás végrehajtása után s az azóta eltelt esztendőik igazolják, hogy e csaknem másfélévszázadra visszatekintő intézményre szükség van, úgy a városnak, mint annak környékének. (Szemelvény **P. Unyi Bernardin**: A mohácsi Ferencesek története című kiadás alatt álló történelmi munkából. A Szerkesztő)

— **Sertésvágás.** A polgármester értesíti a város lakosságát, hogy magánosok a sertésvágást ép úgy mint a muliban odahaza eszközölhetik Csak a húsiparosok tartoznak sertéseiket a vágóhidon levágni.

Feledhetetlen órák a sebesült honvédek között . . .

Igazi magyar lélekkel és szorgalommal gyűjtöttek a mohácsi Kis Szent Terézről nevezett Leányklubisták a sebesült honvédek számára, amikor e hó 22-én 40 klubléány a Mohács város nagyközönségének áldozatos hozzájárulásával 200 kg. ételmisszert, süteményt, gyümölcsöt, különböző italokat és 7890 drb. cigarettát, 50 szivart, 80 doboz gyufát gyűjtött össze. Majd mindezeket szeretet-csomag alakjában személyesen juttatták el sebesült katonáinkhoz. Kb 200 szeretet-csomagot vitt magával a leányklub és minden egyes csomagba névjegy kártyát helyezett el egy-egy nemes gondolatot jegyezve rá, névvel és címmel ellátva. Szakadó esőben kelt útra ez a lelkes kis csapat, megszámlálhatatlan utibőrönddel csomaggal, szívükben a hős magyar sebesült honvédek iránt érzett őszinte szeretettel.

Volt ezekben a szeretet csomagokban minden, amit egy magyar leány szíve és szeretete összetudott gyűjteni. Kimondhatatlan szeretettel csomagolt mindenki, ezt is azt is . . . a lelkét adta volna mindegyik, csak hogy örömet tudjon szerezni az értünk küzdött honvédekért Minden leány szemében ott csillogott a segíteni akarás, a részvét, az örömszerzés legnemesebb érzése. Nem is az, amit vittek a csomagban, hanem amit minden leány a szívében vitt a magyar honvédek, ahogy készült arra a pillanatra, amikor szemtől-szemben állhat azokkal, akiknek most ő adhat, aki őreite is harcolt. . . ez a gondolat hevítette a szíveket és láthatatlan aranyfályobba takarta minden egyes szeretet ajándékát a leányoknak.

Soha ilyen lassan még nem közlekedett Mohács—Pécs között a vonat. . . mint ezen a napon, mert lélekben mindannyian előbb beérkezünk Pécsre. . . s már osztottuk is a szeretet csomagokat, vigasztalt, bátorított egy-egy leány, szeretetbe foglalta a magyar honvédet. Az idő nem kedvezett, esett, zuhogott az eső. . . de vonult a lelkes leány csoport. . . nem maradt idehaza senki sem. Elérkezett a nagy pillanat ott álltunk a Mária útcái sebesült kórház előtt. . . némán, csendben bevonultunk, nem is köszöntünk csak meghatódottan álltunk azok előtt, akik értünk harcoltak, csak a szemek beszéltek és egy egy könnyesepp. . . ez mindent elmondott, ezt a szív üzente, szív köszöntött a szív szaván! Minden katonához odamentünk, szeretettel érdeklődtünk és egy hét kevés lett volna arra, hogy mindent maghaglgassunk, amit hősiessen átéltek, küzdöttek, De az idő mulott és még sokan vártak reánk, menni kellett. . . búcsúztunk s mindha csak egy ember lett volna a népes termekben valami különös meleg hangon szállt felénk egy szívből jövő párszó: „Jóságukat köszönjük!!!” Így ment ez teremről-teremre. . . mindenütt öröm és szenvedés vegyült egybe és mégis minket akik a harcok borzalmaikat csak hallásból ismerjük meg, a harcok mélyen vallásos bizakodó és vigasztaló türelme bátorított

és nyugtatott meg, hogy Ők tudták, érezték, hogy kiért és miért harcoltak és örömmel várják ismét azt az időt, amikor fegyverrel a kezükben szemben szálljanak azokkal, akik Istent, Hazát nem ismerve fenyegették szeretett Hazánkat, otthonunkat. Felemelő példaadás volt ez mindannyiunk számára. Eltörpült minden fájdalom, felszáradt minden könny, így csak a magyar katona tud harcolni, szenvedni, mert érzi, hogy vele együtt az itthon maradtok is harcolnak!

Majd a Rét útcái hadikórházat látogattunk meg és ezzel befejeztük a nemes missziót, melyet nem a kötelesség érzete, hanem a szív parancsolt, a hazaszeretet.

Mohács város áldozatos közönségének ezúton mondunk köszönetet mindazért, amit szívvel szeretettel adtak és lehetővé tették, hogy a Leányklub **Kolos Ilonka** és **Patócs József** vezetésével teljesítették minden magyarnak szent kötelességét örömet szerezni a magyar honvédeknek enyhíteni a fájdalmát, erőt önteni a lelkükbe, hogy nem hiába harcoltak, hiszen mindannyian értük élünk, dolgozunk és mi csak küldöttei voltunk, tolmácsolói Mohács város nemes lelkű közönségének és többen voltunk, mint 40-en, velünk volt az egész város, velünk volt az áldozatos Magyar nemzet, az adott, az vigasztalt, az ölelte magához hős honvédeinket!

Patócs József
hitoktató.

Jól sikerült a

gyorsleventeverseny.

Október 25-én, vasárnap az ország egész területén a leventék kerékpár rajversenyek keretében rendezték meg a gyorsleventeversenyt.

Mohács város és járás leventefiúsága is szép számmal vett részt e nemes, komoly teljesítményt kivánó versenyen, amelyet 25—30 km-es távon teljes leventefelszereléssel kellett lebonyolítani. A sportpályán vasárnap, verőfényes őszi délután, nagy élénkség uralkodott. Hat raj készült az izgalmasnak ígérkező versenyre. Mohács város két raja, a városi gimnázium egy raja, mohács-szigeti leventék sárháti raja, Dunaszekcső egy raja és Somberek egy raja állt rajthoz. Egy óra után indultak el egymástól a rajok Sátorhely—Nagynyárad felé a kövesuton, majd Nagynyáradtól Mohács felé a talajuton. A mindvégig izgalmas versenyt a dunaszekcsői leventeraj nyerte 1 óra 25 perces idővel, második lett Mohács város I. raja 1 óra 30 perccel, harmadik a gimnázium raja 1 óra 35 perces idővel. A második helyezést nyert mohácsi I raj különösen pompás tanújelét adta a küzdőképességének, bajtársiasságának és ötlelességének. A raj egyik tagjának kerékpárja használhatatlanná vált a nagynyárad határban. Nem vesztették el a fiúk lélekjelenlétüket, hanem egyik a kerékpárt vette a hátára, a másik pedig a kerékpár nélkül maradt bajtársukat. Ez természetesen a 9 km-es talajuton lecsökkentette a raj együttes idejét, de töretlen kedvvel futott együtt be a raj a második helyre.

A összes rajok beérkezése után a Leventeházban *vitéz Szőnyi Alajos* polgármester és *dr. Schmidt Miklós* levanteegyesületi elnök, *Magyar Dezső* kir. tanfelügyelő és még sok érdeklődő jelenlétében *Tertinszky Gyula* városi és járási parancsnok lelkes beszédében méltatta a fiúk teljesítményét, majd átadta a pompás díjakat. Az első raj parancsnoka a m. kir. IV. Hadtesttől ajándékozott karórát, a raj tagjai a város közönségének ajándékát, egy egy töltőtollat kaptak. A második raj parancsnoka a város ajándékát, egy zseborát, tagjai pedig város közönségének ajándékát egy egy töltőtollat kaptak. A harmadik raj parancsnoka a m. kir. IV. Hadtest ajándékát, egy ezüst csavarirónt, tagjai egy-egy, a város közönsége által ajándékozott, csavarirónt kaptak. A többi rajok pedig a hadtesttől ajándékba kapott gyorsleventejelvényt kapták meg.

A díjkiosztás után a versenyző rajok a levantezenekar patlogó hangja mellett a Hősök Emlékművéhez vonultak, ahol a város és hatóságai képviselői és számos érdeklődő jelenlétében a győztes dunaszekcsői raj parancsnoka a Híszkegy után megkoszorúztatta a hősi emlékművet. A Szózat után a versenyrajok díszmenetben vonultak el az emlékmű előtt s ezzel a szép ünnepség véget ért.

A versenyen voltaképpen Mohács város közönsége is részt vett, mert a fiúk között kiosztott díjak fejében az ifjúságot szeretők mintegy 140 pengőt adományoztak az egyesületnek s ezen ajándék tette lehetővé, hogy a résztvevő győztes rajok a Hadtest Parancsnokság és a város ajándékán felül igazán emlékezetes szép díjakat kaphattak.

Szovjetképek egy levélből

Puppi András földünk Szovjet-országból küldött leveléből idézzük:

... Tegnap vettem egy gramfont. Ebből itt igen sok van, mert propaganda célokra adták ki. A lemezek legnagyobb része propaganda beszéd. Ez egyszerűbb volt mint a rádió, mert azzal külföldet is lehetett volna venni s így nem lehetett volna ellenőrizni, hogy ki mit hallgat. A készüléket *kettő kiló kenyérért* vettem. Ez a vidék ugyan még a jobb módú és gazdagabb vidékekhez tartozik, de bizony olyan nyomorúságos szegénység van itt, hogy a házak legnagyobb részébe még a cigányaink is vonakodva költöznek be. A Gh-nk egy volt szovjet szövetkezeti boltban vert lanyát, de ezért az üzlethelyiségért *Rüdl* odahaza becsukatta volna, a tulajdonost olyan piszkos és gusztustalan. Primitív minden, ami itt van, az ipari munka, úgylátszik teljesen a háziiparban merül ki, de úgy is néz ki. Minden mocskos és rongyos. A kommunista uralom nem a proletárt emelte fel a középosztály nivójára, hanem a prolit is lesüllyesztette a többi osztályal együtt a nálunk nem is létező mélységbe. A földek műveletlenek. Igen sok a legelő. Nagy tábla napraforgók sárgulnak, magját itt mindenki egész nap rágja. Munkára ezek a mu-

szikok csak 9 óra fele mennek ki, amikor nálunk már egyszer elfáradtak polgáraink.

Ellátásunk kiváló s e tekintetben semmiféle hiányt nem szenvedünk. Még csirke is akad. — Lelkileg, sajnos nagyobb hiányt szenvedünk. Néha órákig lessük az utat nem találkozzunk e átvonuló csapatok között mohácsi fiúkkal s nagyon megőrülünk egy egy ismerősnek. A tábori postát pedig sóvárogva várjuk. Aztán esténként összeülünk, beszélgetünk. Este ha sikerül Budapestet fogni a rádió (nem mindig sikerül a nagy távolság miatt) megkönyvezük a cigány-muzsikát és a daloknak minden szavát értékeljük és élvezük. Itt értjük csak meg a magyar dal minden ízét, minden szavát és mondatát. Talán az összes magyar dalt úgy írták, hogy a messze lévő magyarok érezzék a hazai levegőt, sirjának a dallamán és szívüket szorítsa össze bús és mégis édes dallama. — Igen szép napunk volt tegnap. Misét hallgattunk, gyóntunk és áldoztunk. Mindenki olyan boldog volt s az emberekre nem is lehetett ráismerni. Éreztük, hogy itt járt közöttünk az Isten, éreztük simogató kezét és árvaságunkban megerősített bennünket. Itt nincs hihetetlen ember, itt mindenki hiszi és tudja, hogy van Valaki, aki mindent lát, mindent tud és vigyáz reánk.

Sokat vágyódunk haza, hiányzik a család, a barátságos otthon, de érezzük, hogy kell ez az áldozat, mert ezzel biztosítjuk azt, hogy gyermekeink nem fogják megismerni a háború sok megpróbáltatását. Ez a mi sorsunk és erre a magasztos hivatásra rendelt bennünket a Mindenható, hogy az utódoknak biztosítsunk nagyobb békét, könnyebb megélhetést.

Télire már berendezkedtünk egy volt iskolában, mely egyébként úgy néz ki, mint nálunk egy jobb fajta istálló. Sajnos az őszi eső már itt is beköszöntött. Itt köves út nincsen s a mi mohácsi Jenyei utunk hasonlóítható ezek az utakhoz, de a budapesti Andrassy-uti forgalommal. A föld valami egészen különös konglomerátum, hamar elázik s olajszerűen sikos. Az úton lévő gépkocsit, ha eléri az eső nincs olyan erő, ami tovább vihetné. Erre számíva mindenütt több heti utánpótlás van felhalmozva. A bakahumor ezeket az utakat „Sztalin beton“-nak keresztelte el. Az elhullatott és elhagyott orosz hadianyag annyi, hogy ha azt mind hazalehelne szállítani, talán évtizedekre ellene látva az ország vassal. Orosz lőszer uton útfélen százezer száma hever s az orosz géppisztoly, automata puská, sőt golyószóró is egészen közönséges szerszámnak számít, melyeket az vesz fel, aki akar. Harcokocsik az utak árkaiban felfordulva hevernek. Egyébként az orosz sisak pompás krupplifőző edénynek bizonyult.

Itt létünk óta megszerveződött a rendszeres gazdasági munka is. Rozsban, árpában, zabban és szénában kitűnő az eredmény. Ha minden jól megy ebben az évben már önmagát látja el a hadsereg.

Aki pedig odahaza elégedetlenek

azoknak üzenem, hogy jöjjenek ide s ha odahaza nehezen találják az életet tanuljanak ezektől a nyomorult kizsákmányoltaktól, akiknek semmijük sincs, koldusok és mégis megvannak és itt ahol melleleg igen olcsó az élet ráfognak eszmélni, hogy paradicsomi állapotok vannak odahaza. Puppi András tábori posta sz.: 292/33.

— **Halottak estéje.** A belvárosi plébánia a halottak estjét nem a belvárosi, hanem a fogadalmi templomban tartja. Az esti istentisztelet a rózsafüzérjátossággal ott pont 6 órakor veszi kezdetét.

— **Nemzetvédelmi kereszt adományozása.** A Kormányzó *Rapi András* MPV-nak pályamester mohácsi lakos a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

— **Uj mise rend a külvárosban.** November másodikától a zárdatemplomban hétköznap fél 7-kor a Szent Antal mise 8-kor. Vasár- és ünnepnap 7-kor és fél 11-kor. A püspöktemplomban hétköznapokon fél 8 kor, vasár- és ünnepnapokon 8 és 9 órakor lesznek a szentmisék.

— **Kitüntetés.** A Kormányzó az ellenség előtt tanúsított kitűnő szolgálataért *Kappelmayer József* tart. tizedes dunaszekcsői lakost okirati dicsérettel elismerésben részesítette.

— **Egyházmegyei hír.** *Dr. Virág Ferenc* pécsi megyéspüspök *Szigethy László* tengelici plébános, volt mohácsi szigeteki káplán, saját kérelmére a plébánia vezetése alól felmentette és paksi hitoktatónak nevezte ki.

— **Tilos a sírok kivilágítása.** A kormányrendelet értelmében a sírok kivilágítása további rendelkezésig az egész ország területén tilos. A temetőket október 31-én, november 1-én és 2-án a közönségnek *17 óráig el kell hagynia.*

— **Orvosi hír.** *Dr. Önnödy György* szabadságáról visszaérkezett és rendelését november 1-től újra megkezdi.

— **A leventék vasárnapi ünnepsége.** A mohácsi leventék vasárnap, november 1. napján a fogadalmi templomban tartandó szentmise után a Hősök emlékművéhez vonulnak s azt megkoszorúzzák. Innen a hősök temetőjébe mennek s ott megkoszorúzzák a jelképes sirt. Vendégeket szívesen lát a Leventeparancsnokság.

— **A kívánságverseny anyagi eredménye.** A legutóbb rendezett Vöröskeresztes Kívánságverseny 526 P tiszta bevétellel zárult.

— **Névmagyarosítási mozgalom.** A Baross Szövetségbe tömörült mohácsi kereskedők és a Mohácsi Iparosok Olvasóköre legutóbbi ülésükön foglalkoztak a névmagyarosítás kérdésével s elhatározták, hogy e kérdést a testület saját ügyének tekintik a saját kebelében lévő nem magyar nevet viselő tagokat illetően. — Mint értesülünk már igen sokan bejelentették névmagyarosítási szándékukat.

— **November 2-án megszűnik a nyári időszámítás.** A kormányrendelet értelmében a nyári időszámítás november 2-án 3 órakor megszűnik és helyébe ismét a közép-európai időszámítás lép. Ehhez képest az említett időpont november 2. napjának 2 órája lesz, vagyis az órák november 2-án 3 órakor 1 órával visszajavítandók. A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter az időszámítást a gazdasági élet mindenkorai követelményeinek megfelelően megváltoztathatja.

— **Bátaszéki autóbusz menetrend változás.** November 2-től, hétfőtől az esti 6 órai autóbusz Bátaszékig ismét közeledik, míg a délután 2 órai csak Dunaszekcsőig megy majd, onnan délután 3 órakor indul vissza és fél 4 órakor érkezik vissza Mohácsra.

— **Takarmány igénylés.** A város közellátási hivatala felhívja a gazdák figyelmét, hogy takarmányozási célra „melasz“-t lehet igényelni. — Az igénylést az egyes gazdakörökben, tejszövetkezetekben és a városháza 1. sz. szobájában lehet aláírni. Tekintettel, hogy csak igen rövid idő áll rendelkezésre figyelmeztetünk mindenkit, hogy a saját érdekében november 7-ig igényét a fent jelzett helyen jelentse be és a közös kérvényt írja alá. A melasz ára q-ént cc 8 pengő lesz, ennél semmiesetre kem lesz drágább. A fenti ár 50%-át kivánatos lenne, ha a gazdakörök beszednék és a leszállításkor a megbízottnak kifizetnék. Tekintettel, hogy a szörplé folyékony állapotban kerül kiosztásra az igénylők előre gondoskodjanak megfelelő hordórról. A felhasználása úgy történik, hogy 1 kg. szörplé 3—5 szörös vízmennyiséggel higitandó.

— **Átmenetileg megengedték a szopós malacok levágását.** A Közellátási miniszter a Földművelésügyi miniszterrel egyetértve rendeletet adott ki, amelynek értelmében a szarvasmarhákra nézve a vágás tilalomra megállapított négyéves korhatárt két évre szállította le, továbbá engedélyt adott arra, hogy 1943 február 28 ig tehát csak átmenetileg a két hónaposnál fiatalabb és 15 kilógrammnál könnyebb szopós malacokat a községi előjáróság engedélye nélkül is le lehet vágni.

— **Hagymafelesleg bejelentése.** A város közellátási hivatala ismét felhívja a gazdaközönséget, hogy felesleges vöröshagyma készletét feltétlenül jelentse be, mert ha felesleggel rendelkezik e bejelentésnek nem tesznek eleget a készlet elkobzása és a kihágási eljárás megindítása iránt az eljárást folyamatosan fogják tenni.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** 1942 évi október hó 23-tól október hó 30 ig.

Születések: Bódis Mária, Rácz Verona, Rosta Margit, Mislénovics Mihály, Rettich Mária, Schäffer István, Löwentheil István, Hruba Erzsébet, Lindemann Éva és Adám ikrek.

Házasságkötések: Tadic József és Varga Anna, Szidonya István és Lengyel Mária, Tóth József és Pávkovics Katalin.

Halálozások: Pollák Róbert 61 éves, Nagy József 33 éves, özv. Sánta Albertné 43 éves.

SPORT.

MTE-PEAC 1:1 (1:1)

Mohács. I. o. b. Vezette: Nyári. Pontosztokodással ért véget a vasárnapi mérkőzés. Ez kiábrándító volt a mohácsi közönség szemében. Hiszen az MTE-től — ha titokban is — győzelmet szeretnénk volna látni. Hogy ez nem következett be, annak oka van. Első az, hogy az összeállítás nagyon gyengén sikerült. Kényszerű okok is játszottak közre. A másik ok: a csatársor vérszegény játéka. A harmadik pedig: a játékvezetés. Ilyen játékvezetést már régen nem látunk. Hajmeresztő ítéletek voltak. Ennek volt az oka, hogy az első félidő 50 percig, a második pedig 55 percig tartott. Az első félidőben az MTE állt nyeresre, főlényt is tudott biztosítani, de ez nem jutott gólokban kifejezésre. Szünet után erősebb iramú lett a játék, helyenként durva összecsapásokat láttunk. A végén már idegek harca lett. Ez mindkét oldalon két-két kiállításra vezetett. A játék csúnya jelenettel zárult. Ilyen játékvezetést többé nem kérünk. Az MTE csapatában kevés jó játékost láttunk. Hátul Ruff, mint hátvéd is jó volt. Schneider volt az, aki rengetegtel dolgozott, Gulyás hosszú labdáival tünt ki. Elül helyenként még Müller mutatott valamit. A PEAC pontosabb és hosszabb labdákkal játszott. Góljukat mégis védelmi hiba előzte meg.

MTE támadás vezeti be a játékot. Völgyesi lő fölé. A 10. percben MTE támadás végén Müller közelről lő a hálóba. 1:0. Az első negyedórán az MTE az úr a pályán. Csak ezután élednek a pécsiek. A 25. percben Völgyesi kitör, gólt is lő, de a bíró érihetetlenül lest látott. Majd nem sokkal utána Makai szép feje a kapusé. Változó játék közben a 32. percben csak a szerence menti az MTE kapuját. A 34. percben Duka védelmi hibából kiegyenlít. 1:1. Most feljön a PEAC. A 43. percben Völgyesi tisztán kitör, de a bíró újra lest látott. Bosszantó! Kemény a játék. Már régen lejárt az idő, amikor Völgyesi is és Müller is egészen közelről hibáz.

Fordulás után is az MTE rohamoz, aminek eredménye a szögletugrások sorozata. A pécsiek mind erősebben játszanak. A 13. percben Müller megszökik, de csak fölé tud lőni. Az iram erős. A 20. percben lüziójáték a PEAC kapuja előtt, de gól nincs. A játékokat a bíró ítéletei tartják. Durvaságok is jelentkeznek, ami a játékosok idegességére vezethető vissza. A 40. percben Völgyesit és a pécsi hátvédet állítja ki a bíró. Már régen lejárt az idő, amikor Kertész és egy pécsi játékos hagyja el a pályát, nem épen épületes jelenetek közben. Nagy a tumultus. Rendezők, vezetők, rendőrség a pályán, míg a rendőrség végül is lefújja a játékot.

Mindenszentek napján az MTE a PVSK ellen játszik Pécssett bajnoki mérkőzést.

Németh József, akit a Postás elleni mérkőzésen a bíró kiállított, 2 hónapi eltiltást kapott.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Vásárolja Ön is
azt a varrógépet,
melyet az egész
világ vásárol:

VERITAS-t!

Körzetképviselő:

BAUER KÁROLY

vaskereskedő

MOHÁCS.

Nyilttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetlen drága jó halottunk

POLLÁK RÓBERT

elhunyta alkalmával mélységes gyászunkat, a temetésen való megjelenésükkel vagy részvét-nyilvánításukkal enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton is a leg-hálásabb köszönetünket.

A Gyászoló család

LÁPOSI bérautófuvarozó

telefonja: **260.**

Kényelmes nagy és kiskocsik.

ÉRTESEM

a nagyérdemű **vaddsz közönséget**, hogy Nyilasi-cég mohácsi telepén, Felszabadulás útja 5. szám alatt **vadat a legmagasabb napi áron veszek.**

Tisztelettel:

NYILASI-CÉG.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **özv. Magáth Ferencné** Horthy Miklós út 22. szám alatt lévő **fűszer- és csemegekereskedését átvetttem.**

A nagyérdemű közönség, valamint özv. Magáth Ferencné kedves vevőinek szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Gyurosovi István

fűszer- és csemegekereskedő
Horthy Miklós út 22.

Jókarban levő

márkás zongora eladó.

Kazinczi utca 7.

Külföldön képzett hölgy **német, francia, angol órákat ad** jutányosan.

Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ HÁZ.

Szentháromság utca 41. számú ház, nagy udvarral, jutányos áron eladó.

Bővebbet:

Popper Sándornál
Báró Eötvös utca 7.

Fridrich Oszkár könyvnyomdája, Mohács.

Tisztelettel értesítjük Mohács város nagyérdemű közönségét, hogy **Br. Eötvös u. 16. sz. alatt rövid- és divatáru üzletet** nyitottunk. Szíves pártfogásukat várva vagyunk hazafias tisztelettel:

Eckert József és Mayer Istvánné

Mohácsi volt Urbérek közös Erdőbirtokosság irodájából.

83. szám — 1942.

HIRDETMENY.

A Mohácsi volt Urbérek közös Erdőbirtokossága ezúton is értesíti az összes tagjait, hogy a tulajdonát képező és a pécsi m. kir. Erdőfelügyelőség felügyelete alatt álló **Harczi-mocsos-zátonyi** üzemterves erdejében az ez évi kitermelhető famennyisége **1942. évi november hó 11-én, 12-én és 13-án** a helyszínen tövönálva parcellánként zártkörűen árveresen lesz eladva.

Mohács, 1942 évi október hó 27-én.

D. KISS JÁNOS
erdőb. pénztáros.

A mohácsi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

9607/1942. tk. szám.

Árverési hirdetés - kivonat.

Országos Falusi Kislakásépítő Szövetkezet (képv.: dr Horváth Lajos mohácsi ügyvéd) végrehajtónak Palágyi (Pencz) Ede magyarbólyi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 1500 P tökékövetelés és járuléka behajtása végett a Magyarbólyi községben fekvő s a magyarbólyi 863 sz. betétben A+1. sorsz. alatt foglalt 2077/20. hrsz. ház és udvarra 2450 P kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság a 10.650/1939. M. E. számú rendelet 3. §-a értelmében felhívja az árverelni szándékozókat, hogy a hadtestparancsnokság hozzájárulását az esetleges árverési vételhez lehetőleg már az árverésen igazolják.

Az árverést

1942. évi november hó 26. napján délután 4 órakor

Magyarbóly község háznál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni.

Mohács, 1942. évi október hó 20.

Dr. Berényi Ferenc s. k.
ömf. titkár.

A kiadmány hitelül:

BARTÓK ISTVÁN
a. hiv. tisztv.

»Mohácsi volt Urbérek Közös Erdőbirtokossága«
79/1942. sz.

Meghívó.

A »Mohácsi volt Urbérek Közös Erdőbirtokossága« folyó évi november hó 8-án délután 3 órakor a Kazinczy utca 14. hsz. alatti hivatalos helyiségekben

őrszi rendes közgyűlést

tart, melyre az összes erdőbirtokossági tagok tisztelettel meghívotnak.

Mohács, 1942. október 20-án.

D. Kiss János
erdőb. pénztáros.

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	30.— P
Rozs	28.— P
Takarmányárpa	24 50 P
Sörárpa	28 — 31.— P
Zab	27 — P
Morzsolts tengeri	19 20 P
Tengeri csöves új	14 — P
Bab, fehér	59.— P

Élősertés árak:

145 kg. vagy nehezebb I. r.	2.10 P
130 " " " I. r.	2.05 P
115 " " " I. r.	2.02 P
100 " " " I. r.	1.98 P
100 " " " II. r.	1.94 P
80 " v. neh. sonkasüldő	1.98 P
145 " vagy nehezebb II. r.	1.92 P
145 " kevesebb	II. r. 1.86 P

Rövid zongorát vagy pianinot veszek, gyártmány és ár közlésével leveleket a kiadóhivatal további

ELADÓ 1082 öi szőlő és közvetlen mellette 740 öi szántóföld.

Bővebbet: Rózsa utca 7. szám alatt.

ELADÓ Arany János ház. utca 28. szám a'atti

Bővebbet: Arany János u. 1. sz. a.

A mohácsi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

9513/1942. tk. szám.

Árverési hirdetés - kivonat.

Herner Balázs István (képv.: dr László Márton ügyvéd) végrehajtónak Cselinác Márján (nős Bárász Annával) mohácsi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 271 P 88 f tökékövetelés és járuléka behajtása végett a Mohács megyei városban fekvő s a mohácsi 15529. sz. tkvi betétben foglalt:

8108/1. hrsz. szántóra 86 P, 8108.2. hrsz. szántóra 96 P, 8108.3. hrsz. szántóra 85 P 50 f, 8109. hrsz. szántóra 415 P 50 f kikiáltási árban, de a fenti ingatlanokra a C. 1. sorsz. alatt a 961/1920. tk. sz. végzéssel Cselinác András (nős Bárász Anasztáziával) javára bekebelezett hasznélvezeti jog feltétlen fenntartásával,

a mohácsi 3101. sz. tkvi betétben foglalt: 19149/2. hrsz. rét B. 27. sorsz. szerinti felére 118 P, a 19148/2. hrsz. rét B. 27. sorsz. szerinti felére 23 P 75 f kikiáltási árban,

a mohácsi 12999. sz. tkvi betétben foglalt: 253/12. hrsz. ház és udvarra 1600 P, a 19150/2. hrsz. rétre 196 P 50 f, a 607/1302923. r. k. erdő és 34.93532. r. k. legelőilleltőségekre együttesen 91 P kikiáltási árban elrendelte.

A telekkönyvi hatóság a 10650/1939. M. E. sz. rendelet 3. §-a értelmében felhívja az árverelni szándékozókat, hogy a hadtestparancsnokság hozzájárulását, az esetleges árverési vételhez lehetőleg már az árverésen igazolják.

Az árverést

1942. évi november hó 21. napján délelőtt 10 órakor

a telekkönyvi hatóság helyiségében (Szepessy-tér 10. sz. I. emelet 11. ajtó) fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan, ha az árverés megtartását a végrehajtatók közül dr László Márton a 100 P-ös követeléséért kéri 6000 P, ha a 207 P-ös követeléséért kéri 7400 P, ha dr Schmidt Miklós kéri 6400 P, ha Herner Balázs István kéri 6700 P, ha Belyán-szky Milán kéri 7700 P, ha a Mohácsi Takarékpénztár Rt. kéri 8300 P vételár-nál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni.

Mohács, 1942. évi október hó 16.

Dr. Berényi Ferenc s. k.
ömf. titkár.

A kiadmány hitelül:
Bartók István
kezelő.